

**A „DUBLIN Nemzetközi Irodalmi Díj” 2016 évi győztesének kihirdetése 2016.
június 9-én Dublinban**

A Katona József Könyvtár képviselőjében oklevél átvétele

A 2016. évi **DUBLIN Nemzetközi Irodalmi Díj** győztesét 2016. június 9-én hirdették ki Dublinban ünnepélyes keretek között, a főpolgármesteri rezidencia György kori stílusú épületében (1710), a Mansion House-ban, Dublin város önkormányzatának főpolgármester asszonya, a díj védnöke, Críona Ní Dhálaigh részvételével.

A világ minden tájáról résztvevő közkönyvtárak jelölési folyamatban való részvételének és munkájának elismeréseképpen minden évben az egyik jelölő könyvtár oklevelet vehet át. A Katona József Könyvtár 2002 óta vesz részt e nemzetközi könyvtári együttműködésben. 2016-ban az oklevél átvételére a Katona József Könyvtárt, Ramháb Mária igazgatónőt hívták meg.

A Katona József Könyvtár díjra való nevezéseivel kapcsolatos kutató munkát angol és francia nyelven, a jelölhető regények kiválasztását, valamint a kapcsolódó javaslatokat és indoklást, évek óta könyvtárunk nemzetközi szakreferense, Nehéz Györgyi végzi, aki a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár nevére szóló oklevelet átvette 2016. június 9-én, Dublinban. Margaret Hayes, a Dublin City Libraries igazgatónője megköszönte, hogy évek óta kitartóan küldjük nevezéseinket a díjra, kérte, hogy továbbra is vegyünk részt e nagyszerű könyvtári együttműködésben.

A győztes ünnepélyes kihirdetése

A Mansion House dísztermében (Round Hall) két oldalon hatalmas kivetítőkön a korábbi évek díjának győzteseit, a szerzőket és műveik fotóit lehetett látni. Dublin város jelképeinek és főpolgármester asszonyának bevonulása után beszédek hangzottak el. Szó volt a díj történetéről, alakulásáról, nemzetközi jellegéről.

Margaret Hayes, a városi könyvtár igazgatónője beszédében kiemelte a nemzetközi könyvtáros együttműködést, mely hozzájárul a díj nemzetközi ismertségéhez és elismeréséhez, és elhangzott, hogy ezen a mai ünnepen magyar könyvtár kapta az oklevelet a világ minden tájáról a nevezési folyamatban résztvevő könyvtárak képviselőitől.

A főpolgármesternő kitért a név megváltoztatásra, arra, mennyire büszke a város erre a díjára, arra, amit a díj a város életében jelent, és hogy most már a Dublini önkormányzat egyedül támogatja a díjat.

A győztes regény szerzője mehatottan köszönte meg a díjat, elmesélte, regény megírásának körülményeit.

A 2016. június 9-én kihirdetett győztes mű és szerzője

Akhil Sharma: FAMILY LIFE

Akhil Sharma a Díj 21 éves történetének harmadik amerikai győztes szerzője. Akhil Sharma Indiában, Delhiben született. Nyolc éves volt, amikor szüleivel együtt az Amerikai Egyesült Államokba költöztek. A „An obedient Father” c. regényével 2001-ben elnyerte a PEN/Hemingway Díjat és szerepelt a New York Times ún. Az év említésre méltó könyveinek listájában (Notable Book of the Year). Akhil Sharma New York City-ben él és a Rutgers Egyetem (Newark) oktatója.

A győztes regényt először az Amerikai Egyesült Államokba, a W. W. Norton és az Egyesült Királyságban a Faber & Faber Kiadó adta ki. A regény a nyolc éves Ajay történetét meséli el, aki szüleivel és testvérével a hetvenes években Delhiből Amerikába költözik. Ott számukra az élet mindaddig csodálatos, míg tragédia nem történik, egy uszodai baleset következtében a család idősebbik fia, Birju, súlyosan megsérül, agykárosodást szenved. Ajay elveszettnek és egyedül érzi magát egy idegen országban és nagyon szeretné helyét megtalálni családjában új életének romjai közepette. Szívszorító, ugyanakkor, sötét humorral átszőtt történet.

A bírálók többek között ez írták: ... A regény egyszerre elszomorítja és dühíti az olvasót, akiben kérdések merülnek fel. Miért kell a gazdagoknak jobb ellátásban részesülni, mint a többi szenvedő embernek? Nem minden emberi szenvedés egyenlő? Az egyenlőtlenségekre vonatkozó finoman feltett kérdések mellett, a regény ünnepli a család által elért eredményeket is. Minden nehézség ellenére, valahogy mégis sikerül Birjuról gondoskodniuk, ami számukra felér egy győzelemmel. Az olvasó számára pedig ez valódi vigasz.

A szenvedés és a szenvedés enyhítésére irányuló erőfeszítés nem ismeretlen téma a szépirodalomban, de a „Family life” c. regénynek sikerül az a rendkívüli dolog, hogy ezt kifogástalan módon mutatja be.”

A győztes regény egy példányát az ünnepélyes vacsorán résztvevők ajándékkul megkapták.

A Díjról

A „DUBLIN” Nemzetközi Irodalmi Díjat minden éven jelentős irodalmi értéket képviselő, angol nyelven írt, vagy bármilyen nyelven, de angol műfordításban is megjelent regény szerzője kapja. Ez a díj a világ legjelentősebb összegű irodalmi díja, 100.000,- euró, mely díjat szerző egyetlen regényéért kap. Műfordítás esetén az író 75.000,- eurót, a műfordító pedig 25.000,- eurót kap. A Díjat Dublin város önkormányzata (Dublin City Council) alapította 1994-ben. Kezdetben az IMPAC vállalattal együtt szponzorálva adták át a díjat. Miután kezdetektől fogva a Díj rendkívüli módon segítette és javította Dublin irodalmi életét, 2015-től a Díj teljes egészében Dublin város önkormányzatának programja és ekkortól a díj nevéből is elmarad az IMPAC betűszó. A díj neve így ma már **International DUBLIN Literary Award** azaz **DUBLIN Nemzetközi Irodalmi Díj**.

A díjra, egyedülálló módon, közkönyvtárak neveznek regényeket. A díj nemzetközi jellegét adja, hogy a díjra való jelölés folyamatában, az előzetes válogatásban, a világ minden tájáról felkért városi közkönyvtárak vagy a Dublin City Council által erre a célra elfogadott könyvtárak végzik. Maximum 3 regényt lehet jelölni és a Dublini Városi Könyvtár Irodalmi Díj Iroda (Dublin City Libraries Literary Award Office) címére elküldeni.

A jelölhetőségnek szigorú kritériumai vannak. Legfontosabb a mű irodalmi értéke, ugyanakkor körültekintően kell kiválasztani a regényeket az egyéb kritériumokra is figyelemmel. E kritériumok között szerepel, hogy a mű csak regény lehet, még élő szerző műve, bármilyen nyelven írott, de rendelkezzen angol nyelvű műfordítással, nyomtatásban kiadott és hozzáférhető legyen. A mű - és ha műfordításról van szó, akkor az eredeti mű is és angol műfordítása is - első kiadási adatai is feleljenek meg a Díj évente meghatározott időkritériumainak.

Az Irodalmi Díj Iroda a könyvtáraktól beérkezett nevezéseket ellenőrzi és a jelölési kritériumoknak megfelelő regényekből listát állít össze, amelyet minden év november elején tesz közzé.

A regények elbírálását hat főből álló bírálóbizottság végzi, melynek elnöke, egy állandó tag, a szavazati joggal nem rendelkező író elnök: Hon. Eugene R. Sullivan és öt, évente másik, különböző nemzetiségű tagja van, akiket az Irodalmi Díj Iroda a nemzetközi irodalmi élet szereplőiből kér fel. A bírák tíz regényt választanak ki a döntőbe. Ezt a listát a következő év áprilisában teszik közzé. Végül júniusban hirdetik ki az egyetlen győztes regényt.

A 2016 évi díjról

A 2016 évi díjra 19 különböző nyelven írt, 160 regény jelölése érkezett be, a világ 44 országából (pl. Ausztrália, Malajzia, Mexikó, Libanon, Kanada, Svájc, Oroszország, Dánia, Görögország, stb.), 118 könyvtárból. A Dublini Városi Könyvtárban mind a 2016 évi díjra jelölt 160 angol nyelvű regény kölcsönözhető.

A 2016 évi zsűri tagjai között van író, egyetemi oktató, műfordító és kritikus, különböző nemzetiségűek: angol, ír, bolgár, mexikói és ausztráliai.

A döntőbe jutott 10 mű közül négy angol műfordítás, portugál, francia, német és spanyol nyelvről. A szerzők közül: 4 amerikai (Dave Eggers, Jenny Offill, Marilynne Robinson és Akhil Sharma), 1 brazil (Michel Laub), 1 francia-ruandai (Scholastique Mukasonga), 1 németországi (Jenny Erpenbeck), 1 írországi (Mary Costello), 1 jamaikai (Marlon James), 1 spanyolországi (Javier Cercas).

Dublin, az irodalom városa

Dublin Írország fővárosa, egyben legnagyobb városa is, ahol az ötmillió lakosú országból kb. egymillióan élnek.

Dublin az UNESCO negyedik ún. "irodalmi városa" (2010) („UNESCO's City of Literature”). A 2004-ben alapított UNESCO Kreatív Városok Hálózatának (Creative Cities Network) célja az egyes városok gazdasági, szociális és kulturális fejlesztésének szakmai támogatása az irodalom, a filmművészet, a zene, a dizájn, a népművészetek, a médiaművészetek és a gasztronómia területén. Dublin e hálózat tagja.

Az ún. "irodalmi városa" cím elnyerésének feltételei a következők:

- a városban sok és sokféle minőségi kiadványt jelentetnek meg;
- sok és minőségi oktatási program foglalkozik hangsúlyosan a hazai és külföldi irodalommal az általános. Közép- és felsőoktatásban is;
- a város életében fontos szerepe van az irodalomnak, drámának és/vagy költészetnek;
- a város olyan irodalmi rendezvényeknek és fesztiváloknak ad helyet, melyek a hazai és külföldi irodalmat népszerűsítik;
- a város rendelkezik könyvtárakkal, könyvesboltokkal, állami és magántulajdonú kulturális központokkal, ahol a hazai és külföldi irodalmat megőrzik, népszerűsítik és terjesztik és ismertetik;
- a kiadók vállalkoznak külföldi irodalmi művek kiadását és különböző nyelvekről történő műfordítását;

- a hagyományos és új média aktívan részt vesz az irodalom támogatásában és erősíti piacát

Dublinban virágzó társadalmi és kulturális életnek lehetünk tanúi. Dublin jelentős irodalmi örökséggel büszkélkedik, az irodalomnak, könyveknek fontos szerepe van a város életében. Dublin szülötte James Joyce és három Nobel díjas író is: William Buter Yeats (1923), George Bernard Shaw (1925) és Samuel Beckett (1969). Még sok más híres író, költő neve kötődik a városhoz, pl. Jonathan Swift, Sean O'Casey, J. M. Synge, Oscar Wilde, Seamus Heaney (Nobel díj 1995), Patrick Kavanagh, Oliver Goldsmith, Flann O'Brien. A kortárs írók közül is meg kell említeni néhányat: Frank McCourt, John Banville, William Trevor, Anne Enright, Roddy Doyle, Edna O'Brien, Tom Murphy, Colm Toibín, stb. (Szinte minden szerzőtől létezik magyar műfordítás és könyvtárunkból kölcsönözhetők a művek.)

Gazdag irodalmi örökségének tisztelettel adózik Dublin városa számos köztéri szoborral, emléktáblákkal, utcák, hidak elnevezésével. Különböző irodalmi és történelmi témájú körséta gazdagítja a kulturális és irodalmi életet: pl. Ulysses körséta a regény helyszíneinek felkeresésével, Bloom-nap, felolvasással egybekötött esti buszos séta a mítoszokhoz és legendákhoz kapcsolódó helyek érintésével, történelmi eseményhez kapcsolódó séták, különböző fesztiválok, irodalmi pubok, könyvesboltok, irodalmi kávéházak, stb. Jelentős nemzeti kulturális intézményeiknek is székhelye Dublin. National Gallery (Nemzeti Galéria), National Library (Nemzeti Könyvtár), the Abbey (Nemzeti Színház), Chester Beatty Könyvtár, Trinity College, National Concert Hall, stb. Ingyen látogatható számos múzeum. Az irodalomhoz kapcsolódik pl. a Dublini Írók Múzeuma (Dublin Writers' Museum), az Ír Szerzők Központja (Irish Writers Centre), a James Joyce Központ (James Joyce Centre), stb.

A győztes regény egy példánya már megtalálható könyvtárunk gyűjteményében és kölcsönözhető.

2016. június 16.

Nehéz Györgyi

Nemzetközi szakreferens